

ГОДИШЕН МОНИТОРИНГОВ ДОКЛАД
ЗА 2015 г.
ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА НАЦИОНАЛНАТА
СТРАТЕГИЯ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ ЗА
ИНТЕГРИРАНЕ НА РОМИТЕ (2012-2020)
Област Ловеч

Февруари 2016 г.

СЪДЪРЖАНИЕ:

ВЪВЕДЕНИЕ

- 1. ПРИОРИТЕТ „ОБРАЗОВАНИЕ“**
- 2. ПРИОРИТЕТ „ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ“**
- 3. ПРИОРИТЕТ „ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ“**
- 4. ПРИОРИТЕТ „ЗАЕТОСТ“**
- 5. ПРИОРИТЕТ „ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И
НЕДИСКРИМИНАЦИЯ“**
- 6. ПРИОРИТЕТ „КУЛТУРА И МЕДИИ“**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият мониторингов доклад е вторият документ след изготвяне на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите (2012-2020) (Стратегията).

Стратегията е документ, задаващ насоките за изпълнение на политиката за социална интеграция на ромите на областно ниво и е приета в изпълнение на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020), приета с Решение на Народното събрание на 01.03.2012 г.

Стратегията е насочена към гражданите в уязвимо социално положение от ромски произход, но не изключва предоставянето на подкрепа и за лица в неравностойно положение от други етнически групи.

Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите (2012-2020) е приета на Областен съвет за сътрудничество по етнически и интеграционни въпроси през м. февруари 2013 г.

Населението на област Ловеч наброява 141 422 души, като ромският етнос е втори по численост след българския. Към 01.02.2011 г. като роми са се самоопределили 5 705 души с относителен дял 4,03 %.

Най-голям е дялът на самоопределилите се като роми в общините Луковит – 2 776 (16,44 %) и Ябланица – 916 (16,22 %), след тях се нареждат общините Угърчин – 234 (4,08 %), Тетевен – 661 (3,29 %) и Летница – 111 (3,20 %), с най-нисък дял са общините Ловеч – 665 (1,41 %), Троян – 334 (,15 %) и Априлци – 8 (0,25 %).

1. ОБРАЗОВАНИЕ

На територията на област Ловеч функционират 59 училища (10 професионални гимназии, 2 профилирани гимназии, 13 средни общообразователни училища, 29 основни и 5 начални училища) и 33 детски градини и обединени детски заведения.

Брой ученици за учебната 2014/2015 година

Община	ПГ 5 год.	ПГ 6 год.	Начален етап	Прогимназиален етап	Гимназиален етап	Общо
Априлци	0	0	68	67	67	202
Летница	0	0	178	149	72	399
Ловеч	27	48	1454	1623	2066	5218
Луковит	15	47	928	727	335	2052
Тетевен	1	14	756	723	563	2057
Троян	32	59	956	961	829	2837
Угърчин	0	16	238	240	90	584
Ябланица	20	33	365	344	125	887
Общо за областта:	95	217	4934	4834	4147	14236

Едни от основните приоритети в образователната политика на областта са:

- Провеждане на държавната политика в областта на образованието, за повишаване качеството и ефективността на предучилищното възпитание и подготовка и на училищното образование, за осигуряване на равен достъп до образование;
- Провеждане на последователна регионална политика за интегриране на деца и ученици от различни етнически групи.

Разработена е Регионална програма за намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система 2013 – 2020 и Регионална стратегия за превенция на отпадането от училище и за намаляване броя на преждевременно напусналите (2013 - 2020).

В изпълнение целите на програмата се очаква с приноса на всички ангажирани институции да бъдат постигнати следните резултати:

- Приложен единен комплекс от политики, планове и мерки на регионално и училищно ниво, съответстващи на националните и основаващи се на системно наблюдение, анализ, оценка, редовна отчетност и прозрачност, от които да произтичат коригиращи действия, развиване на ресурси и насочване на въздействието съобразно установените потребности;
- Подоброени резултати от обучението, измерени от национални външни (НВО) и регионални оценявания, и осигурена подходяща образователна подкрепа за развитието на всяко дете и ученик, включително на ученици от уязвими етнически общности и на ученици със специални образователни потребности;
- Повишен обхват в детските градини и училищата чрез насърчаване на записването и редовното посещаване.

Обхват в предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование:

Брой отпаднали ученици до 18 години през учебната 2014/2015 година (по общини)

По данни на Регионалния инспекторат по образование – Ловеч общият брой на отпадналите ученици до 18 години през учебната 2014/2015 г. на територията на област Ловеч е 67. Разпределението на отпадналите ученици по общини е, както следва:

Община Априлци: няма отпаднали ученици до 18-годишна възраст;

Община Летница: 2 (двама) ученици;

Община Ловеч: 5 (пет) ученици;

Община Луковит: 30 (тридесет) ученици;

Община Тетевен: 19 (деветнадесет) ученици;

Община Троян: 7 (седем) ученици;

Община Угърчин: 1 (един) ученик;

Община Ябланица: 3 (трима) ученици.

Брой 4-, 5- и 6-годишни деца (по общини), включени в предучилищно възпитание и подготовка за учебната 2015/2016 г.(подлежащи и записани)

ОБЩИНА	ПОДЛЕЖАЩИ	ЗАПИСАНИ
Априлци	37 деца	44 деца
Летница	-	97 деца
Ловеч	1226 деца	1226 деца
Луковит	648 деца	453 деца
Тетевен	375 деца	375 деца
Троян	664 деца	615 деца
Угърчин	101 деца	143 деца
Ябланица	155 деца	155 деца

Брой ученици в първи клас, включени за учебната 2015/2016 г. (подлежащи и записани)

ОБЩИНА	ПОДЛЕЖАЩИ	ЗАПИСАНИ
Априлци	8 деца	11 деца
Летница	51 деца	40 деца
Ловеч	452 деца, в т.ч. 54 са родени и живеещи в чужбина	333 деца
Луковит	222 деца	240 деца
Тетевен	182 деца	182 деца
Троян	249 деца	232 деца
Угърчин	80 деца	44 деца
Ябланица	96 деца	96 деца

Информация за непосещаващи училище във възрастовите групи 7 – 11, 12 – 14, 15 – 17 и 18 – 19 години на територията на област Ловеч

В общините Априлци, Луковит, Троян и Угърчин няма ученици, непосещаващи училище в посочените възрастови групи. В община Ябланица има ученици, заминали да живеят в Гърция, но няма информация дали посещават училище.

В останалите 2 общини техният брой е следният:

Община Летница:

7 – 11 год. 1 /един/ ученик;
12 – 14 год. 1 /един/ ученик;
15 – 17 год. 1 /един/ ученик;
18 – 19 год. 3 /трима/ ученици.

Община Тетевен:

7 – 11 год. 6 /шест/ ученици;
12 – 14 год. 4 /четири/ ученици;
15 – 17 год. 6 /шест/ ученици;
18 – 19 год. 5 /пет/ ученици

Предприети мерки съгласно чл. 47 и чл. 48 от ЗНП за учебната 2014/2015 г.

В общините Троян и Угърчин няма предприети мерки и не са наложени наказания.

В община Луковит са изготвени 8 броя докладни записки в изпълнение на чл. 48 от ЗНП. Няма съставени актове и наказателни постановления на основание чл. 47 от ЗНП, поради липса на пълна окомплектовка на преписките.

В община Летница преждевременно напуснали училище са 4 /четирима/ ученици, които са завършили основно образование.

В община Априлци са предприети превантивни дейности от класните ръководители, насочени към ученици в риск и техните родители.

В община Ябланица са съставени 14 акта за административно нарушение.

В община Тетевен са изпратени уведомителни писма до родителите и настойниците на учениците; посетени са домовете на учениците от класни ръководители и педагогически съветник; изпращат се уведомителни писма до Дирекция „Социално подпомагане“ – гр. Тетевен и др.

В община Ловеч са постъпили предложения за съставяне на актове на родители от едно училище и една детска градина. Актовете не са съставени, тъй като не са открити родителите на посочените адреси.

По информация от директорите на училищата:

Реинтегриране на преждевременно напуснали в образователната система	- 324 ученици по степени на образование в 34 училища: • основна степен: 32 ученици ○ начален етап: 2 ○ прогимназиален етап: 30 • средна степен: 292 - 7(дневна
---	--

	форма), 172(задочна форма), 113(самостоятелна форма на обучение)
--	--

В училищата от област Ловеч са изготвени политики за превенция на преждевременно напускане на училище и са отразени в училищни документи (някои от тях в стратегията за развитие на училището): План за прибиране и задържане на подлежащите на задължително училищно обучение деца до 16-годишна възраст, Програма за превенция на отпадането на учениците, План-програма за интегриране на децата от малцинствен произход, Система за приобщаване на родителите-роми към образователния процес и т.н.

Разработени са политики за:

- Ненасилие и изграждане на силна училищна общност;
- Осъществяване на всеобхватно, достъпно и качествено образование за всички български деца и ученици, без оглед на тяхната етническа принадлежност; прилагане на мерки за образователна интеграция на децата и учениците от ромското етническо малцинство, както и за съхранение и развитие на тяхната идентичност;
- Получаване на достойно гражданско образование; търсене на нови форми за ученическа изява чрез активна гражданска позиция;
- Активизиране на ученическото самоуправление и включване на учениците в клубни дейности и училищни инициативи;
- Обучение на педагогическите специалисти за работа с проблемни деца и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти, насочена към идентифициране и справяне със случаите на риск от преждевременно напускане на училище;
- Отпускане на еднократни стипендии за преодоляване на еднократни социални обстоятелства, свързани с достъпа му до образование;
- Уведомяване на родителите и Дирекция „Социално подпомагане“ за децата, застрашени от отпадане; ползване на безплатно общежитие;
- Целодневна организация на учебния процес;
- Безплатен транспорт на учениците;
- Поевтиняване храната на столуващите ученици, безплатен обяд за децата, които са от многодетни семейства с финансови затруднения;
- Осигуряване на безплатни учебници и учебни помагала;
- Констатиране и анализиране на специфичните причини за преждевременното напускане на образователната система и въвеждане на интегриран институционален подход за превенция на „ранното отпадане от училище“;
- Организиране на културни, спортни и други масови дейности, които дават възможност на децата да осъществяват социални контакти, общувайки помежду си и да изявяват дарбите си;
- Осигуряване на добри битови условия; ремонт и оборудване на кабинети и лаборатории в професионалните училища; спортно оборудване, нормални температури в класните стаи, график за консултации на учениците с пропуснати знания; график за дежурства на учителите с цел опазване живота и здравето на учениците и превенция на масовите бягства в последните часове; създадена е на места съвременна и привлекателна за учениците образователна среда, като всички класни стаи и стаята на подготвителната група са ремонтирани и обзаведени с нови

цветни мебели; поставена мултимедия, чрез която се презентира учебното съдържание, работи се с електронни учебници, а в междучасията често децата гледат детско филмче или слушат музика, което до голяма степен влияе и на дисциплината в училище.

Прилагат се иновативни методи за създаване на позитивна и благоприятстваща образователна и мултикултурна среда, гарантираща равен достъп до образование на всички деца. Използват се работещите и ефективни педагогически практики, утвърдени през годините в българското училище като: участие в образователни проекти, занимания по интереси, допълнителни занимания, консултации и др. за ангажиране и мотивиране на учениците, за задържането им в училище и за тяхната интеграция. С цел разнообразяване на дейностите и повишаване на мотивацията за учебен труд се използват интерактивни методи и информационни технологии в учебно-възпитателния процес. Изоставащите се стимулират чрез поощряване и включването им в групи за взаимопомощ. Учениците с обучителни трудности се насочват към полуинтернатните групи. Своевременно родителите се информират за отсъствията и за успеха на учениците, интересите им, особеностите на характера, затруднения при усвояване на учебния материал, здравословни проблеми и др. Извършват се посещения на учениците по домовете в населените им места и се водят разговори с родителите.

Качеството на образователния процес на деца, за които българският език е роден, но не майчин, е съобразено със спецификата на историята и културата на съответния етнос. Осигурява се достъп до образование и повишаване на качеството на образованието за децата и учениците от уязвими етнически общности с допълнителна работа, в края на учебната година с ученици от начален етап. Ученици, които не посещават детска градина и не владеят добре български език, се приемат в подготвителна група на 5 години. Социализират се децата от ромски произход в училищна среда и подготовката им за приемане в първи клас.

Допълнително финансиране има на дейности в детските градини и училищата за намаляване на риска от отпадане.

По Национална програма „С грижа за всеки ученик“ по *Модул 2* е осигурено допълнително обучение на 165 деца от 9 детски градини, по *Модул 3* и *4* са взели участие общо 493 ученици.

Реализиране на политики за интегрирано обучение на деца и ученици със специални образователни потребности (СОП), включително осигуряване на достъпна архитектурна среда:

1. Осигурена е допълнителна подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности от специалистите от ресурсния център:
 - 2013/2014 - 234 деца и ученици на интегрирано обучение;
 - 2014/2015 – 237 деца и ученици на интегрирано обучение;Брой педагогически специалисти, които подпомагат интегрираното обучение: 22 ресурсни учители, 2 логопеди, 2 психолози – 2014/2015 година;
2. Изградена е достъпна архитектурна среда СЪГЛАСНО НАРЕДБА № 4 от 1 юли 2009 г. в 20 училища в Ловешка област;
3. Дейностите от целодневната организация са обезпечени с материали, пособия и др.

4. Възпитателите подпомагат учениците при усвояване на преподадения учебен материал;
5. Организира се свободното време на учениците;
6. Опазва се здравето на децата; затвърдяват се знания, умения; развива се познавателният интерес, творческите способности на децата; формират се нравствени норми на поведение; удовлетворяват се социалните потребности от нови впечатления, общуване, самоизява, успех, сигурност;
7. Целодневна организация на учебния ден се осъществява за 54% от учениците от първи до осми клас в Ловешка област за учебната 2014/2015 година.
8. Подобен е достъпът до разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности по ОП РЧР BG051P0001- 4.2.05 „Да направим училището привлекателно за младите хора“.

Реализиране на политики за преодоляване обособяването по етническа принадлежност на децата и учениците:

Реализиран е проект „Даваме шанс лъчите на Слънцето да докосват всички“ (12.09.2014 до 31.07.2015) на Регионален инспекторат по образование - Ловеч, за по-безпроблемна адаптация и обучение на ромските деца в детските градини и осигуряване на равен старт при постъпването им в училище. Партньори по проекта са ОДЗ, гр. Угърчин, ОДЗ „Щастливо детство“, с. Кирчево и ЦДГ „Незабравка“, с. Орешак. В проекта са включени дейности, насочени към родителите на децата от ромски произход, както и обучение и повишаване на квалификацията на учителите за работа в мултиетническа среда.

Подобрен са възможностите за обучение на деца със СОП в риск от отпадане - Схема по ОП РЧР BG051P0001- 4.1.07 „Включващо обучение“. Включени са 5 училища (СОУ „П.Пипков“ – Ловеч, ОУ „Проф. Д. Димов“ – Ловеч, ОУ „Иван Хаджийски“ – Троян, СОУ „Г. Бенковски“ – Тетевен, СОУ „Алеко Константинов“ – Луковит) в Ловешка област:

Изградена е система за кариерно ориентиране и консултиране в различните възрастови групи за мотивиране за продължаване на образованието и придобиване на квалификация. Дейности, извършени в ЦЕНТЪР ЗА КАРИЕРНО ОРИЕНТИРАНЕ, гр. Ловеч по проект BG051P0001-4.3.02 „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“ са следните:

- Предоставяне на специализирани услуги по кариерно ориентиране на учениците от всички видове и степени училища за областта;
- Методическа помощ на педагогически съветници, класни ръководители и учители в областта на кариерното ориентиране;
- Информиране и консултиране на родители и граждани;
- Изпълняване Програма за обучение по кариерно ориентиране на учениците във връзка с прехода им от една към друга образователна степен и от образованието към пазара на труда на учениците от V до XII клас;
- Предоставяне актуална информация за структурата и видовете подготовка в училищното образование; за институциите в системата на средното и висше образование; за характеристиките на професиите, профилите и специалностите, които се изучават в училищната система;

- Осъществяване на индивидуална, групова и диагностична работа с учениците от всички степени на училищното образование за подобряване мотивацията на учениците за учене, за познавателните и професионални интереси, нагласи и мотивация;
- Оказване на подкрепа за вземане на решения при прехода от една към друга степен на образование;
- Развиване на уменията на учениците за планиране на учебно и лично време, за кариерно развитие, за преодоляване на типични грешки, свързани с избора на образование и професия, за решаване на вътрешни конфликти, свързани с професионална реализация;
- Провеждане на тренинги за формиране на умения за избор на образование и/или професия и подпомагане на учениците в изпълнението на интерактивни упражнения по кариерно ориентиране;
- Брой ученици, обучени по Програма за кариерно ориентиране: 11 203 ученици;
- Участвали в ученически форуми, пробации на тестове и други дейности по кариерно ориентиране: 3 749 ученици;
- Проведени индивидуални консултации: 570 бр.;
- Общо включени в дейности по проекта: 15 522, от тях на възраст между 19-24 г. – 132.

Осигурено е участие на преждевременно напуснали училище в Проект BG051PO001-4.3.01-0001 „Ограмотяване на възрастни” - „Нов шанс за успех” в 3 училища.

Включени са шест училища от областта в Проект BG051PO001-4.3.03-0001 „Нова възможност за моето бъдеще“. Валидирани са компетентности (вкл. и на преждевременно напуснали образователната система) придобити в процес на неформално обучение и/или самостоятелно учене.

Популяризираните са възможностите за учене в библиотеки, читалища, информационно-консултантски центрове, чрез участието на ученици в различни кампании, организирани на местно ниво. Осигурена е възможност за включване в образование и обучение на лишените от свобода – СОУ „Димитър Митев“, гр. Ловеч.

През 2015 г. Сдружение „Знание“ – Ловеч реализира следните проекти:

- Проект „Весела градина“;
- Програма „Равен шанс – достъп до средно образование“;
- Проект „Готови за училище 2014-2015/ 2015-2016“.

Проект „Весела градина“ е финансиран от Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ). Партньори на проекта са община Летница и ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“, гр. Летница.

Проектът е обхванал гр. Летница, с. Крушуна и с. Горско Сливово. Проведени са поредица от родителски срещи относно изтъкване на важността на ранното детско образование; обучения на учителите от ОДЗ „Ирина Бачо Кирова“ и занимания на открито на децата от детската градина в град Летница и групите в селата. В рамките на проекта са били закупени учебни помагала и материали за децата.

Програма „Равен шанс – достъп до средно образование“ е финансирана от Фондация „Тръст за Социална Алтернатива“ („ТСА“), имаща за цел да подобри достъпа до средно образование на ученици от социално слаби семейства, като премахне основни образователни бариери. Програмата се администрира от партньорски организации, работещи по места, които закупуват и предоставят карти за транспорт и учебници на ученици от 8 до 12 клас с доказана финансова нужда и мотивация за продължаване на

образованието си. Сдружение „Знание” Ловеч е оказало подкрепа на 11 ученици, посещаващи училища в гр. Ловеч и гр. Троян.

Проект „Готови за училище 2014-2015/ 2015-2016“ е финансиран от Фондация „Тръст за Социална Алтернатива“, с финансовата подкрепа на фондация „Америка за България“, в сътрудничество със Световната банка. Периодът на изпълнение обхваща 01.06.2014 – 30.06.2016 г. Проектът цели да осигури важна за формирането на държавни политики информация относно подходите за увеличаване на обхвата и посещаемостта в детските градини в България, както и да насърчи цялостното включване в ранния образователен процес на деца от семейства в неравностойно положение.

В национален мащаб са обхванати 6000 деца от уязвими общности на възраст между 3 и 5 години. Дейностите се осъществяват с помощта на 20 неправителствени организации - партньори по проекта и с институционалната подкрепа на общините и детските градини в 240 населени места в България. Сдружение „Знание“ Ловеч отговаря за изпълнението на проекта в областите Ловеч и Габрово. Обхванатите детски градини са ОДЗ „Радост“, гр. Севлиево, ОДЗ „Райна Княгиня“, гр. Ябланица и филиал в село Брестница, ОДЗ Угърчин и Тетевен, ОДЗ „Щастливо детство“, с. Кирчево, ЦДГ „Дора Габе“, с. Градница и ЦДГ „Славейче“, с. Дерманци. Обхванати са около 120 деца.

Основни дейности:

- Безплатно образование (плащане на такси за детски градинни);
- Безплатно образование и ваучер за храна;
- Информационни срещи с родители за насърчаване на посещението на детски градини.

Идентифицират се следните проблеми в областта, които затрудняват обучението и възпитанието на учениците от ромски произход:

- Трудности при адаптиране на децата от етническите малцинства в училището, поради недобро владение на български език и липса на училищна готовност при постъпване в първи клас; нередовно и неритмично посещаване на учебни занятия от учениците от ромски произход; натрупване на пропуски при овладяването на знания и умения, които се задълбочават в годините;
- Липса на подкрепяща среда от страна на ромската общност, ниска квалификация и грамотност; слаба заинтересованост на родителите за образованието на децата им;
- Неразвито логическо мислене, неустойчиво внимание, комуникативни нарушения, заболявания, които не са регистрирани по надлежния ред;
- Липса на ефективни санкции за родителите;
- Миграционни процеси, честа смяна на местоживеенето;
- Социално-икономически причини.

Нерешени проблеми, които затрудняват процеса на задържане на учениците:

- Лица в училищна възраст, които пътуват с родителите си в чужбина и се връщат, без да са представили документ за образование – затруднено повторно включване в образователния процес в училище;
- Въпросът с оставащите без родителски надзор деца, когато и двамата родители са в чужбина- липса на документи за родителски права на други възрастни.

Необходимо е да се обединят усилията в един непрекъснат и осъзнат процес на мислене и поведение, като един усъвършенстван модел на личностно и професионално развитие, модел на управление и мениджмънт на образованието на всички нива и от всички стратегически и заинтересовани страни и партньори.

2. ЗДРАВЕОПАЗВАНЕ

По данни от Националната стратегия на Република България за интеграция на ромите 2012-2020 г. и Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етнически малцинства (интегрална част от Националната здравна стратегия, насочена към осигуряването на по-добро здраве на българското население), рисковите фактори създават условия и повишават вероятността от възникване на заболявания. При лицата, принадлежащи към големите малцинствени общности в България се наблюдава по-силно влияние на първичните (масово и дълбоко обедняване, висока безработица, влошена структура на доходите и потреблението, неблагоприятна околна и жилищна среда, начин на живот, генетични заболявания) и вторичните рискови фактори (някои болестни състояния с хронично протичане, които от своя страна създават условия за усложнения или други заболявания).

РЗИ – Ловеч осъществява дейности по Здравната стратегия за лица в неравностойно положение, принадлежащи към етническите малцинства в рамките на Националния план за действие по инициатива на „Десетилетие на ромското включване 2005-2015 г.“.

През 2015 г. са проведени общо 12 беседи с 238 ученици от 7-ми и 8-ми клас за вредата от алкохола и тютюнопушенето в ОУ в с. Румянцево, с. Торос и с. Дерманци, община Луковит; с. Врабево и с. Дебнево, община Троян; СОУ в гр. Угърчин и СОУ „П. Пипков“, гр. Ловеч. Разпространени са 285 бр. здравнообразователни материали за ученици: „Злоупотреба с алкохол“ и „Тютюнопушене“. Обучени са 12 238 лица от таргетните групи. Броят на задължително здравноосигурени лица, избрали личен лекар, е 140 899, от които 24 674 са здравнонеосигурени, което представлява 17,5 %.

Броят на родените деца през 2015 г. е 883, от които 68 са родени от майки под 18-годишна възраст (7,7 %).

На територията на община Летница са регистрирани 4 амбулатории за първична медицинска помощ – индивидуални практики и 4 общопрактикуващи лекари. Работи един кабинет по дентална медицина и един стоматолог. В гр. Летница функционира филиал на Център за спешна медицинска помощ – Ловеч.

През 2014 г. община Летница е включена в проект на Европейската програма за партньорство в общността на ГлаксоСмитКлайн – Подобряване на здравния статус на ромските общности в Централна и Източна Европа „Заедно за по-добро здраве“, изпълняван от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“. Един здравен медиатор от влашки произход е обучен и дейността му е финансирана от Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори“ за работа с ромската и влашката общности в община Летница. Дейността на здравния медиатор е продължила през 2015 г. като делегирана от държавата дейност. За отчетния период здравният медиатор е работил като посредник в процеса на осигуряване на достъп до здравни услуги на представители на уязвими малцинствени групи, за подобряване на профилактичните дейности сред ромското население, съдейства за осъществяване на планови имунизации, консултации, подготовка на документи, следване на процедури за представяне пред ТЕЛК, ДЕЛК, НЕЛК

и ЛКК, придружаване до здравни институции, настаняване в здравни заведения, съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права, придружаване до социални институции, съдействие за ползване на социални услуги, повишаване на здравните знания и информираността. Заболеваемостта на територията на общината е изразена предимно в хронични и онкологични заболявания по информация на здравния медиатор.

На територията на община Ловеч е осигурен достъп до информация за различни здравни проблеми, касаещи хората от етническите малцинства. За повишаване здравните знания и умения на младите хора и учениците са проведени здравни беседи и лекции в часовете по здраве в 2 училища: СОУ „Панайот Пипков“ и ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“. Лекциите са проведени от обучени за работа с рискови групи медицински специалисти в училищните здравни кабинети по актуални теми като: предпазване от полово-предавани болести и СПИН, профилактика на социално – значими заболявания като туберкулоза, хепатит, необходимост и значение на задължителните имунизации и др.

Проведена е активна работа с младите хора от ромските общности, с цел превенция на ранна и нежелана бременност, полово-предавани болести и СПИН при малолетни и непълнолетни момичета. Пет момичета от ромски произход, с висок риск от заразяване с ХИВ и сексуално предавани инфекции, са насочени и придружени до социални и здравни служби. Те са обхванати по Компонент 6 на Програма „Превенция и контрол на ХИВ/СПИН“. В изпълнение на тази дейност Сдружение „Знание“ е успешен партньор на Център за обществена подкрепа.

Община Ловеч оказва съдействие като безвъзмездно предоставя 2 помещения на бул. „България“ № 3, ет. 2, стая 8г и ет. 4, стая 21 и финансира режимните разходи при изпълнение на дейностите на изградения Нископрагов център за подпомагане работата по превенция на ХИВ/СПИН. В Центъра се осъществяват срещи с клиентите от целевата група, предоставя се психологическа и социална подкрепа. Чрез предоставяните нископрагови услуги за консултиране и изследване, ежегодно се изследват над 250 лица от ромски произход за ХИВ и над 75 за хепатит В, хепатит С и сифилис.

През 2015 г. при работа на терен по Компонент 6 са обхванати близо 300 клиенти от ромски произход, на които са предоставени над 12 000 презерватива, 1000 теста за бременност и 1500 гъби за безопасен секс.

За преодоляване на здравните проблеми в Община Луковит активно съдействие оказва здравният медиатор. Чрез него общината провежда беседи за опасностите от ранната бременност и насърчаване на бременни жени за консултации с акушер-гинеколог и постъпване в болница. Медиаторът поддържа връзка с личните лекари на територията на общината и издирва деца без личен лекар. По последни данни за 2015 г. са обхванати 32 бременни. Броят е твърде малък предвид статистиката за раждаемостта на жени от ромски произход и обхванатите деца от 0-18 год., записани при личен лекар за 2015 г.- 2760. Броят на децата обхванати от личните лекари е висок, в сравнение с броя на зачислените бременни. Това се дължи на значително голямата заболеваемост при децата, въпреки провеждането на беседи и разговори с майките за значението на имунизациите.

След проучване и наблюдение на здравния статус на ромското население все още фактите са обезпокоителни. По – висока е общата и детската смъртност. Нисък е социалният и образователен статус - гъсто населени жилища с лоши хигиенно-битови условия, масовото обедняване, непълноценното хранене и стрес, който води до имунен срив – всичко това е предпоставка за по-нездравословен начин на живот.

По отношение на здравеопазването в община Троян са изведени следните приоритетни проблеми на ромската общност:

- Недостатъчни и неправилни здравни знания, нагласи и поведение, с оглед повишаване на здравната информираност и ефекта от нея за подобряване на личното здраве и достъпа до здравни услуги;
- Недостатъчно/липсващо участие на регионални НПО в осигуряване на здравно образование в ромската общност - диференцирано по възраст и пол за факторите на риска за здравето за развитие на редица заболявания, вкл. свързани с неимунизирани, ранните бракове и раждания, трафик на жени и деца, ХИВ, СПИН и ППИ, социално-значими болести (затлъстяване, сърдечно-съдови заболявания, диабет и т.н.);
- Възпрепятстване на изпълнението на имунизационния календар на Република България.

За решаването на тези проблеми на общинско равнище е необходимо:

- Формиране на достатъчно пълна и надеждна база данни за здравните нужди и проблеми на ромското население;
- Повишаване на здравната култура сред ромското малцинство посредством различни форми на обучение;
- Провеждане на текущ санитарен и противоепидемиологичен контрол от съответните органи;
- Включване на малцинствените групи в превантивни здравни програми със съдействието на семейните лекари и НПО;
- Релизиране на дейности за максимално обхващане на всички подлежащи на имунизация вкл. и чрез разкриване на временни имунизационни пунктове и/или създаване на мобилни екипи на РЗИ, участието на НПО и ромски лидери в провеждането на извънредни имунизационни кампании за деца и възрастни;
- Гарантиране устойчивостта на провежданите политики за социална и здравна интеграция на местно ниво.

Добра практика на община Троян в работата по разрешаването на здравните проблеми на малцинствата, е фактът, че към администрацията на общината работят двама здравни медиатори. След като първоначално започват работа по проект на Сдружение „Национална мрежа на здравните медиатори”, вследствие и двамата са назначени на трудов договор в държавно делегирана дейност „Други дейности по здравеопазването“. Тяхната дейност е насочена към оказване на съдействие при реализиране на профилактични дейности и разяснителни кампании в ромските общности в община Троян и съдействие на нуждаещи се от малцинствените групи за достъп до здравни услуги. Наред с това, здравните медиатори подпомагат комплексно общуването между лицата от малцинствените общности и здравните, социалните служби и общинска администрация.

В тази връзка предприетите мерки за разрешаване на проблемите са свързани с активизиране дейността на здравните медиатори и общопрактикуващите лекари за повишаване на здравната култура на ромската общност:

- Оказано съдействие за явяване пред ТЕЛК комисия на 8 лица;
- Съдействие за възстановяване на здравноосигурителни права на 4 лица;
- Съдействие по различни проблеми пред институции – 104 бр.;
- Самостоятелно проведени здравни беседи – 20 бр.;
- Съвместно проведени беседи – 4 бр.;
- Посетени обучителни курсове – 2 бр.;
- Съдействие по образователни въпроси – 33 бр.;

- Брой индивидуални съдействия по здравни въпроси – 102 бр.;
- Придружавания до здравни институции – 10 бр.;
- Брой индивидуални съдействия по социални въпроси - 126 бр.;
- Имунизации – 25 бр.;
- Осъществени здравноинформационни мероприятия за превенция на различни заболявания – 6 бр.;
- Здравно образователни беседи в часа на класния съвместно с класните ръководители и представител на ОБКБППМН – 18 бр.

През 2014 г. е приета Програма за развитие на детското и училищно здравеопазване в община Троян за 2014-2016 г., чрез чието реализиране се цели подобряване здравния статус децата и учениците в общината.

МБАЛ „Д-р Ангел Пешев” ЕООД, гр. Тетевен е единственото лечебно заведение в общината, което през последните години предлага своите медицински услуги предимно на населението ѝ. Основно потокът от пациенти се формира от съставните села на общината. Медицинската помощ на населението в града и общината предлагат и ЦСНМН – Тетевен (филиал); както и 18 лекарски АММП – ИП и няколко АСМП – ИП.

Характерно за ромското население е ниската здравна култура и ненавременното търсене на медицинска помощ. Нарастващата безработица сред етноса е причина за твърде високия относителен дял на здравнонеосигурени лица – около 80%. При необходимост голяма част от тях не могат да се лекуват в болница поради невъзможност за заплащане на таксата за болничен престой.

Характерно е също и ниската възраст, в която жените от ромски произход стават майки. Тревожен е фактът, че бременните жени от ромския етнос не посещават женска консултация през периода на бременността и това до голяма степен носи риск не само за тях, но и за тяхното дете. На основание Разрешение за осъществяване на лечебна дейност №МБ-185/21.112.2015 на Министъра на здравеопазването в МБАЛ „Д-р Ангел Пешев” ЕООД не се осъществява дейност по специалностите „Акушерство и гинекология“ и „Неонатология“.

Най – честите заболявания на лицата от ромски произход са тези на дихателната система, следвани от заболявания на храносмилателната, травми и наранявания.

Близко 90 % от приетите в Детско отделение са деца от ромски произход със заболявания на дихателната и на храносмилателната система.

Няма наличие на данни за мероприятия, свързани с превенцията на ХИВ, СПИН, туберкулоза и сексуално предавани инфекции в общината.

Системата на здравното обслужване на територията на община Угърчин включва следните здравни учреждения:

- Пет лекарски практики;
- Филиал на „Център за спешна медицинска помощ – Ловеч“;
- Медицински сестри в здравните кабинети на учебните и детски заведения.

От направени анализи, свързани с целевата група се установява, че преобладаващата част са здравноосигурени лица над 50% , което ги лишава от достъп до здравни грижи.

Сдружение „Знание“ е реализирало Проект „Храна и здраве“, финансиран по Програма за подкрепа на НПО в България по ФМ на ЕИП 2009-2014. Периодът на изпълнение е 31.10.2014 – 31.10.2015. Общата стойност на проекта е 19 981,47 Евро.

Целта на проекта е била да се популяризират принципите на здравословния начин на живот сред ромите и да се насърчат повече хора да се хранят здравословно.

Основни дейности:

- Подготовка и подбор на участници – запознаване на ромските общности в Ловеч, Угърчин, Летница и Луковит и подбор на 12 души – асистенти и кулинарни демонстратори;
- Обучения по темите „здравословни храни“ и „здравословно готвене“, „говорене пред публика“ и „интерактивно презентиране“;
- Кулинарни демонстрации – 8 кулинарни демонстрации в четирите общини, с целева група ромска общност. Целта на тази дейност е била да се представи достъпна и полезна информация за здравословния начин на живот и по-точно храненето. Над 170 души са взели участие в демонстрациите;
- Информационна кампания – 8 публикации в медиите, финално събитие, подготовка и разпространение на информационни материали.

3. ЖИЛИЩНИ УСЛОВИЯ

През 2015 г. в община Летница е изградена мрежа от енергоспестяващо улично осветление. След монтирането на новите улични осветителни тела е подоброено качеството и енергийната ефективност на уличното осветление на територията на общината.

Жилищата, с които община Ловеч разполага в началото на 2015 г. са 320 бр., а живеещите в тях наематели – 806 лица. От наличните общински жилища 121 са предоставени на семейства от маргиналните групи, от които 68 на ромски семейства с остър жилищен проблем. В бюджет 2015 на община Ловеч за ремонт на общинските жилища са били предвидени 50 000 лв. Средствата са изразходвани за ремонт на покривите на общинските жилища, находящи се на: ул. „Маестро Камен Луков“ № 3А, ул. „Христо Ботев“ № 14 и западната стена на къща на ул. „Княз Имеритински“ №5 1. През 2015 г. е завършена подмяната на дограмата на входовете и стълбищата в бл. 210, ж.к. „Здравец“ и на Общежитие „Гозница“, където живеят 55 домакинства от ромски произход и граждани в сходна на ромите ситуация. Изградена е рампа за осигуряване на достъп на хора с увреждания в жилищен блок на бул. „България“ № 42.

В гр. Луковит съществува обособен квартал изцяло населен от ромско население. Липсата на средства за актуализация на градоустройствения план и подобряване на жилищните условия, включително и на прилежащата инфраструктура, води до наслояване на проблемите при жилищните условия и незаконното строителство.

Ромското население в община Троян е концентрирано предимно в кварталите и махалите на гр. Троян: общинско общежитие на БКС в кв. „Търнето“, общежитие мах. „Червянска лъка“, Алдишки рът, Коньова могила, Стойчески рът, Белишки Орешак, кв. „Велчевски“, бивша асфалтова база зад складовете на „Топливо“, зад „Балканфарма“, кв. „Ливадето“, селата Горно Трапе, Ломец, Добродан и Орешак.

В по-голямата си част ромите живеят капсулирано и бедно. Често в една къща живеят няколко семейства, обикновено с три, четири и повече деца.

Община Троян непрекъснато полага усилия за подобряване на инфраструктурата на ромските квартали, като се планират и реализират редица инициативи. Въпреки, че има изградена система за сметопочистване, контейнерите не винаги се използват по предназначение.

Жилищният фонд, обитаван от ромско население, в преобладаваща си част е в лошо състояние. Предимно това са незаконни постройки които не разполагат с необходимите

помещения за поддържане на хигиена. В жилищата от общинския жилищен фонд са настанени общо 106 семейства, от тях 50 от ромски произход. Преобладаващо ромите са настанени в двете общински общежития – мах. „Дудевска” № 1 и кв. „Търнето” и няколко семейства са настанени в общински къщи находящи се в града. Състоянието на общежитията като сгради е добро, но в стаите на тези общежития се наблюдава лошо стопанисване от страна на настанените в тях роми. Настанените в къщите полагат усилия и стопанисват сравнително добре тези имоти. При необходимост се разходват средства от общинския бюджет за ремонт на жилищата, обитавани от ромски семейства.

Със средства от общинския бюджет са поставени водомери и открити индивидуални ВиК партиди на 31 броя домакинства, настанени в общежитие махала „Дудевска” № 1. Същите домакинства имат и индивидуални партиди за електричество.

Настанени са 3 броя ромски семейства в общински жилища, намиращи се извън кварталите с преобладаващо ромско население.

Ромите на територията на община Тетевен не живеят в обособени квартали. По – голямата част живеят в големи фамилни къщи, но има и домове, в които живеят няколко домакинства в изключително тежки условия.

Жилищните условия се подобряват главно чрез общинския бюджет и участието в европейски програми. Към момента няма новоотредени терени за жилищно строителство на гражданите от ромски произход. Няма и регистри за териториите, включващи ромско население.

Плановата осигуреност, включваща и население от ромски произход, е следната: застроителен и регулационен план /ЗРП/ за гр. Тетевен, кв. „Полатен“, кв. „Пладнището“, с. Черни Вит, с. Малка Желязна, с. Дивчовото, с. Гложене, с. Голям Извор, с. Галата, с. Васильово, с. Български Извор, с. Бабинци; регулационен план /РП/ за с. Рибарица, с. Градежница, с. Глогово и м. Асен; изготвени кадастрални карти за гр. Тетевен, кв. „Полатен“, кв. „Пладнището“, с. Рибарица, с. Черни Вит и с. Дивчовото.

За периода 2014 г. - 2020 г. в общинските инфраструктурни дейности се предвижда изграждането на детски площадки и игрища в махали, които са включени в регулация.

В община Угърчин жилищните условия и инфраструктурата на терените, които обитават, като цяло са в добро състояние, но все още има терени, към които няма изградена водопроводна и канализационна мрежа. Съществуват случаи на нелегално прокарана електрическа мрежа или липса на такава. Съществуват и терени, които нямат изработени кадастрални карти и регистри към тях.

От направените проучвания се констатира, че повечето български граждани от ромски произход разполагат с жилищен фонд, който отчасти задоволява тяхната необходимост. Данните за жилищния фонд на територията на общината показват, че преобладава т. нар. „старо строителство“. Въпреки това сградния фонд е в достатъчно добро състояние и е годен за обитаване и ползване след извършване на съответни ремонти.

През последните години се наблюдава заселване на гражданите от ромски произход в имоти от кварталите (махалите на населените места съвместно с населението от другите етнически групи). Най-ярко това е изразено в град Угърчин. Заселването става в имоти, които остават свободни, в следствие на обезлюдяване и техните роднини или близки са се изселили в други населени места в РБългария. Повечето от тези имоти се придобиват от тях за ползване, но без да бъдат прехвърляни по съответния ред.

Концентрация на граждани от ромски произход се наблюдава единствено в село Кирчево, където те са се обособили в отделен жилищен квартал.

4. ЗАЕТОСТ

Към 31.12.2015 г. в дирекциите „Бюро по труда“ от област Ловеч са регистрирани 1235 безработни лица от ромски произход. Най-голям е техният брой в общините Луковит – 635 лица при средно равнище на безработица 39 % и Тетевен – 503 лица, при средно равнище на безработица 27,5 %. В община Ловеч са 55 лица при средно равнище на безработица 10,1 % и община Троян - 42 лица, при средно равнище на безработица 6,8 %. В община Летница от общо регистриралите се, 9 лица са се самоопределили като представители на ромския етнос, като власи са се самоопределили 23 лица, а като турци – 18 лица. От регистрираните безработни младежи до 29-годишна възраст 2 лица са се самоопределили като роми, 8 лица са се самоопределили като власи и 4 лица – като турци.

В дейности за повишаване пригодността за заетост и квалификация са включени 255 лица, както следва:

- Мотивация за активно търсене на работа – 144 лица;
- Професионална ориентация и квалификация – 111 лица.

Осигурена е заетост на 267 роми, търсещи работа чрез включване в различни програми, проекти и насърчителни мерки за заетост и на първичен пазар, както следва:

- 103 лица, включени в програми и проекти, 80 от тях по ОП РЧР;
- 1 лице, включено в насърчителни мерки по ЗНЗ;
- 163 лица, устроени на първичния пазар на труда.

През 2015 г. община Летница работи по следните програми мерки за заетост: Регионална програма за заетост, НП „Старт на кариерата“, Национална програма за заетост и обучение на хора с трайни увреждания, НП „Сигурност“, проект „Независим живот“ по Схема за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ „Нови алтернативи“ на ОП РЧР. През 2015 г. общината е подписала договор за изпълнение на проект „Звено за услуги в дома – грижа за независим живот“, финансиран по ОП РЧР 2014-2020. Чрез проекта се предоставят почасови услуги за хора с увреждания и възрастни хора със затруднения в самообслужването, почасови услуги в домашна среда – лична помощ в самообслужването, подкрепа за социално включване, комунално-битови услуги, здравни и транспортни услуги. По данни на дирекция „Социално подпомагане“ – Ловеч през 2015 г. 68 лица са подпомагани с месечни помощи по чл. 9 от Правилника за прилагане на Закона за социалното подпомагане, а 305 с трайни увреждания са подпомагани с месечни добавки за социална интеграция по Правилника за прилагане на Закона за интеграция на хората с увреждания.

ДРСЗ – Ловеч реализира Националната програма „Активиране на неактивните лица“, чиято цел е активиране и включване в пазара на труда на неактивни, в т.ч. безкуражени, както и на безработни лица посредством индивидуално и групово прилагане на инструменти и услуги за привличането и мотивирането им да се регистрират в дирекциите „Бюро по труда“ и насърчаване на включването им в обучение и заетост. По тази програма в две дирекции „Бюро по труда“ от област Ловеч работят двама ромски медиатори. Те предоставят посреднически услуги на безработни без образование, квалификация и трудов стаж, идентифицират потребностите им от други услуги (социални, здравни, образователни) и оказват съдействие за предоставянето им. В резултат на програмата през 2015 г. 598 неактивни лица са регистрирани като безработни в ДБТ – Ловеч и ДБТ – Луковит, като 40 % от тях са с образование по-ниско от основно.

В резултат на активната дейност на ромските медиатори в хода на 2015 г. се наблюдава ръст в броя на регистрираните роми в сравнение с предходната 2014 г., когато те са наброявали 792 лица.

През 2015 г. регистрираните лица от ромския етнос в област Ловеч са включени и в услугата, която ДБТ предлага – „Ателие за търсене на работа“. Чрез новата утвърдена услуга е постигната по-висока мотивация сред търсещите работа лица, усъвършенствани са знанията и уменията при търсене на работа. В тази дейност са участвали 123 лица, като преобладаваща част от тях са младежи до 24 г.

През 2015 г. в община Луковит са организирани обучителни курсове за безработни лица, финансирани по оперативни програми. По програма „Нов шанс за успех“ са обучени 43 души от ромски произход.

В община Тетевен над 60 % от включените безработни лица в обучение и заетост при реализацията на схема „Развитие“ по ОП РЧР са с основно и по – ниско образование. Субсидираната заетост остава най – търсеният начин за трудова реализация. По Националната програма „Активизиране на неактивните лица“ в общината са назначени 2 трудови медоатори.

По Регионална програма за заетост в община Ловеч за периода от м.април до м.октомври са наети на работа 5 безработни лица от целевите групи, отговарящи на програмата, а именно: безработни лица над 50-годишна възраст, безработни с ниска или без квалификация, безработни младежи до 29-годишна възраст. Назначените са на длъжност „чистачи“ 3 броя в Младежки дом, Репетиционна зала и Спортна зала град Ловеч и 2 броя работник кухня в Детска кухня - Ловеч и Домашен социален патронаж - Ловеч.

Програма „Клио“ – 2015 г. - основна цел на Програмата е осигуряване на обучение, последваща заетост и социална интеграция на безработни лица чрез разкриване на работни места в дейности по опазване, поддържане, реставрация и обслужване на обекти - недвижимо културно наследство. Назначени са 2 безработни лица на длъжност „екскурзовод“ и „работник озеленяване“ за срок от 6 месеца на 8-часов работен ден.

По Програма „Старт на кариерата“ - през 2015 г. в община Ловеч са назначени 5 броя младежи до 29 години на длъжност „младши експерт“, за срок от 9 месеца на пълно работно време. По Национална програма „Активизиране на неактивни лица“ е назначено 1 лице на длъжност - мл. специалист „Младежки медиатор“ за срок от 2 години.

Община Луковит предприема мерки за подобряване достъпа до пазара на труда на ромите чрез програми за насърчаване на временната заетост. За 2015 г. по Национална програма „ОСПОЗ“ – 20 души, ОП РЧР „Подкрепа за заетост“- 41 души, Регионална програма за заетост“- 15 души, Национална програма „Сигурност“ – 22 души и „Заетост и обучение на хора с трайни увреждания“ - 2 души. Общо наети 100 души. Отделно общината е ангажирана с полагане на общественно полезен труд от лицата /над 350/, обект на месечно социално подпомагане /чл.9/, които не са включени в програми по заетост.

През 2015 г. по Проект „Подкрепа за заетост“ в община Троян са работили 8 лица от ромски произход. Лицата на месечно социално подпомагане, работещи по 14 дни в общественно-полезни дейности в общината, са 35 роми. В Общинско предприятие „Комунални услуги-Троян“ на трудови договори при 8 часов работен ден работят 40 роми, в дейности сметопочистване и сметоизвозване.

Община Угърчин участва в изпълнението на проекти по ОП РЧР. С изпълнението на тези проекти и програми, общината е осигурила заетост за безработни лица, включително и от ромски произход. Целите, които общината си е поставила с изпълнението на тези проекти, е осигуряване на заетост за безработни лица, намаляване безработицата на територията на общината, създаване на условия за подобряване на социално-икономическата и битовата среда за тях.

В рамките на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите и през следващите години ще продължи целенасочената работа с обезкуражените лица от

ромския етнос, както и с регистрираните безработни лица, самоопределили се като роми, с цел подобряване на достъпа им до пазара на труда и повишаване на дела на заетите сред тях.

5. ВЪРХОВЕНСТВО НА ЗАКОНА И НЕДИСКРИМИНАЦИЯ

Комисията за защита от дискриминация (КЗД) с регионално представителство в гр. Ловеч осъществява контрол по прилагането и спазването на Закона за защита от дискриминация (ЗЗДискр) или други закони, уреждащи равенство в третирането.

С цел намаляване на противообществените прояви и създаване на условия за насърчаване на межкултурното опознаване, толерантност и диалог, през м. ноември и декември 2015 г. по повод Световния ден на толерантността, е проведена кампания „Дни на толерантността“, в която са се включили всички ученици от СОУ „Б. Киро“ гр. Летница. Преподаватели от училището са подготвили и представили чрез игри темата „Толерантност“. Читалище „Н. Й. Вапцаров“ се е включило активно в дните, посветени на толерантността. Подготвена е и е представена презентация на тема: „Аз съм толерантен“.

Местната комисия за борба с противообществени прояви на малолетни и непълнолетни при община Ловеч осъществява индивидуална, корекционно-възпитателна работа, сътрудничество, взаимодействие и обмяна на информация за децата в риск и техните семейства, които се нуждаят от закрила и помощ. Ангажирана е с проблемите и противодействието на асоциалното поведение на подрастващите. Съвместната работа с инспекторите от ДПС при Районно управление на МВР - Ловеч и Дирекция „Социално подпомагане“- отдел „Закрила на детето“ е показала своите положителни резултати - обмяна на информация, инициране на съвместни дейности по превенция на асоциалното поведение, трафик на хора, насилие, агресия. Ползотворна е работата с правозащитните и правораздавателни органи - следствие, съд, прокуратура, Областна служба „Изпълнение на наказанията“, което допринася за постигането на траен позитивен ефект в работата и институционално укрепване на МКБППМН. Дейността се реализира чрез програми по превенция на детското асоциално поведение, които са свързани с превенция на насилието, агресията, превенция трафика на хора. Постигнати са положителни резултати по отношение на мотивацията, организацията, синхрона и повишаването на компетентността и професионалните умения на специалистите работещи в тази област.

Превантивно - информационен център при Община Ловеч Експертите на ПИЦ – Ловеч осъществяват консултантска дейност с деца и младежи в риск и техните родители, на живо и чрез e-mail за анонимно консултиране, провеждат проучвания и анкети, поддържат информационна система и база данни, подготвят и разпространяват информационни материали. Осъществява се ефективна превенция на употреба и злоупотреба с наркотични вещества сред рискови групи деца и активно и целенасочено се работи с медиите, за да се осигури адекватно и компетентно отразяване на проблемите с наркотиците.

Основната част от дейностите се реализират в училищна среда и са насочени към: събиране, проучване, съхраняване и анализиране на информация на общинско равнище, подпомагане на Общинския съвет по наркотични вещества за разработване и реализиране на програма за борба срещу употребата и злоупотребата с психоактивни вещества; усъвършенстване и разширяване на сътрудничеството и партньорските взаимоотношения между институциите, организациите, НПО и медиите на национално и общинско ниво в профилактична работа в борбата със зависимостите; разработване и прилагане на

алтернативни форми за прекарване на свободното време на младите хора чрез програми за спортна и младежка дейност; организиране на лекции, семинари, дискусии, тренинги, обучения и др. по тази тема с ученици, младежи, учители, педагогически съветници, медицински специалисти и родители.

Социалната профилактика на правонарушенията сред подрастващите остава основен приоритет в дейността на Общинската комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /ОбКБППМН/ – Троян. Създадените добри партньорски взаимоотношения с всички институции и НПО, работещи по проблемите на децата, допринасят за постигането на траен ефект от работата с малолетни и непълнолетни извършители на противообществени прояви и престъпления, както и за предотвратяване на отклоняващо се поведение. Особено тревожен е фактът, че от 46 разгледани от ОбКБППМН възпитателни дела, 15 от децата са от ромски произход. На всички са наложени съответните възпитателни мерки. На 4 от тях са назначени и обществени възпитатели, които работят ежеседмично с тях. Едно от тях е настанено в СПИ.

Проведени са мероприятия на комисията (извън образувателните възпитателни дела) за превенция на насилието и противообществените прояви, в които са включени ромски деца и ученици: „Здравей, ваканция без дрога“, Общински ученически игри, Детски спортен празник „Пламъчета сини“, конкурс за есе и рисунка на тема „Живот или дрога – избираш ти!“, конкурс за есе, разказ или стихотворение на тема „Да събудим детските сърца за добри дела“, във връзка с отбелязване на световния ден за борба с насилието, турнир по футбол, народна топка и тенис на маса между деца от ромски произход.

Важна роля при осъществяването на превантивните дейности, свързани със защита на обществения ред и противодействието на детското асоциално поведение играе Комисията за борба срещу противообществените прояви на малолетни и непълнолетни към община Угърчин. Пряко е и сътрудничеството на община Угърчин с Детска педагогическа стая, Районно управление „Полиция“ и НПО, работещи в сферата на закрила правата на човека, регионалният координатор на Комисия за защита от дискриминация. МКБППМН организира Летни клубове по интереси за деца от 7 до 18 години. Организирант се общински турнири по футбол и хандбал. През годината работещите към Комисията обществени възпитатели са осъществили дискусии с ученици от различни училища, възрасти и групи.

По инициатива на Местна комисия за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните /МКБППМН/ гр. Ябланица, с цел превенция на противообществените прояви сред малолетни и непълнолетни, са проведени различни мероприятия и инициативи сред учениците от цялата община под надслов „Ежедневие без агресия“. Проведени са спортни състезания сред четирите училища, както и конкурси за литературни произведения и рисунки на тема „Моето родно място“. На 04.12.2014 г. в община Ябланица са наградени всички участници в състезанията и конкурсите.

6. КУЛТУРА И МЕДИИ

Читалищата на територията на община Летница винаги са били място, където се срещат новаторство и традиции. Като средище на културата читалището е превърнато в център за социални контакти, информираност и пълноценно осмисляне на свободното време. В по-голямата си част то се съставлява от клубове за народни танци и певчески групи.

На територията на община Ловеч работят 4 културни института - Драматичен театър (държавен), Регионална библиотека „Проф. Б. Цонев“, Регионален исторически музей и Художествена галерия. За развитие и обогатяване на културния живот в общината допринася и Общинският духов оркестър.

В Община Ловеч функционират 33 народни читалища, 5 от които в гр. Ловеч и 28 - в селата. В читалищата на селата Славяни, Слатина, Чавдарци и Дойренци има клубни форми и самодейни колективи, чиито дейности са свързани с културното многообразие и интеграцията на ромската общност. Народните читалища в повечето населени места на община Ловеч са единственият културно – просветна институция, която реализира културен продукт. Те са носители са на нематериални културни ценности и са естествена среда за предаване на традицията. Читалищата са място за общуване и участие в различни творчески занимания на хора от различни възрастови, етнически и социални групи.

По Програма ”Глоб@лни библиотеки – България” са изградени и функционират информационни центрове в читалищата в с. Дойренци, с. Казачево, с. Малиново, с. Славяни, с. Слатина и с. Чавдарци. В НЧ „Просвета – 1906 г.“ - Дойренци базови познания за работа с компютър, ползване на социални мрежи (Facebook), електронна поща и търсене на информация в интернет се предоставят на 7 деца от ромски произход до 14 г., 4 лица до 18 г. и 4 лица над 18 г. В НЧ „Напредък-1928 г.“ – с. Казачево интернет и библиотечни услуги са ползват от 11 деца от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца от ромски произход на възраст от 14 г. до 18 г. и 8 лица над 18 г. В НЧ „Просвета - 1901 г.” с. Слатина интернет и библиотечни услуги се предоставят на 11 деца от ромски произход на възраст до 14 г., 8 деца от ромски произход на възраст от 14 г. до 18 г. и 15 лица над 18 г. В НЧ „Христо Ботев - 1930 г.” с. Славяни интернет и библиотечни услуги ползват 15 деца от ромски произход до 14 г., 6 лица на възраст от 14 до 18 г. и 3 лица над 18 г.

През 2015 г. НЧ „Напредък - 1920 г.” – с. Баховица реализира проект по Програма БГ-08 с названието „ЗАЕДНО СРЕЩУ САМОТАТА” на стойност 4352 евро. По него са събрани, проучени и систематизирани в сборник песни, танци, рецепти, диалект, обреди и обичаи от населеното място. Партньори по проекта са НЧ „Зорница – 2010“ гр. Ловеч и НЧ „Паисий - 1896 г.” - с. Александрово. Тематичният приоритет на проекта е насочен към толерантното отношение и приобщаването на представителите на националните малцинства и самотните и незащитени хора. В дейностите са включени 10 деца от ромски произход на възраст до 14 г. и 4 лица на възраст над 18 г. Младите танцьори - самодейци са представили на сцените в с. Баховица, с. Александрово и на Плаващата сцена на р. Осъм в Ловеч български фолклорни танци и ориенталски танц с костюми, изработени по проекта.

В НЧ „Зора-1930 г.“ кв. Продимчец, гр. Ловеч е организиран клуб по интереси „Целогодишна занималня”, в който се включват активно 20 деца от ромски произход на възраст от 7 до 16 години. Те участват в организираните чествания на празниците от обредния календар и библиотечната дейност.

В НЧ „Просвета-1934 г.“ – с. Скобелево е обособена е група от 15 деца на възраст от 3 до 14 г., като 8 са от ромски произход. Обхванати са в клуб „Лятна занималня“. Децата се събират в читалището, четат приказки като анализират героите. Рисуват по определена тема, след което се прави изложба от рисунките. Оцветяват, правят апликации, рисуват върху камък. Играят се старите „бабини игри“. Когато времето позволява, заниманията се провеждат на открито.

Самодейците от ромски произход са включени в групите и формациите, участващи в регионалния фолклорния събор „Цветница в Ловеч“.

НЧ „Напредък - 1920 г.” - с. Баховица организира фестивала „По река Чернялка“.

НЧ „Паисий - 1896 г.” - с. Александрово ежегодно организира фестивала „Осъм - моя река“.

НЧ „В. Левски - 1924 г.“ - с. Къкриня е съорганизатор на фестивала „Девет песни от извора“, съвместно със сдружение „Деветашко плато“.

НЧ „Събуждане - 1929 г.” - с. Малиново е организатор на „Празник на баклавата“.

Ежегодно Центърът за работа с доброволци към Регионалната библиотека, с партньорството на Ресурсен център и Община Ловеч организира кампанията „Забавно лято“. Тя се провежда в гр. Ловеч и населените места на територията на общината в периода от м. юни до м. септември. Кампанията е насочена към развитието на детското творчество и спорта.

Изводи: В Община Ловеч има добре развита културна инфраструктура, която осигурява широк достъп до култура на местната общност. Читалищата в малките населени места са общодостъпните центрове с културно-просветни, информационни и социални функции. Необходимо е разработване на нови проекти и дейности за развитие на културен, образователен социален продукт, насочен към специфичните нужди на местната общност. Да се укрепи връзката училище - културна институция - семейство.

Дейността на община Луковит е насочена към съхраняване и развитие на културната идентичност, клубове по интереси в областта на фолклора и приложните изкуства. През 2015 г. са обхванати общо 450 деца от ромски произход от всички училища на територията на общината в различни културни и спортни мероприятия. Сформирани са фолклорни и танцови груп.

На територията на община Тетевен няма професионални културни институти. Дейността в това направление се осъществява от 12 действащи читалища. Читалища, като институция, има във всички населени места, но самостоятелни читалищни сгради има в Тетевен, Рибарица, Гложене, Български извор, Голям извор и Бабинци. В останалите населени места на територията на общината читалищна дейност се развива в пригодени бази, спортни зали или други предоставени за ползване помещения. Като цяло материално-техническата база на читалищата е остаряла и почти в същото състояние отпреди 15 години.

Културният сектор в община Троян включва широк кръг от културни организации, функциониращи в различни области на културата и изкуството – изпълнителски изкуства, визуални изкуства, литература, музейно и библиотечно дело, народни и приложни изкуства и др. Профилът на културния сектор в община Троян се определя от няколко основни групи културни организации:

- Музей на народните художествени занаяти и приложни изкуства – Троян /МНХЗПИ/, Национално изложение на художествените занаяти и изкуствата - Орешак /НИХЗИ/, галерия „Серяковата къща“ - Троян, Представителен общински младежки духов оркестър с мажоретки, Общински педагогически център-Троян и др./;
- На територията на община Троян функционират общо 19 читалища. Освен традиционните културни дейности, читалищата усвояват все по-активно и новите социални практики, което ги превръща през последните години в реален партньор за решаване на редица социални проблеми на общността чрез предоставяне на разнообразни социални услуги, насочени към групи със специфични потребности и групи с различен етнически състав;
- НПО и търговски организации в сектора на културата.

Във всички дейности по културата община Троян се стреми да включва и представители на ромската общност. В дейностите по изкуства в училищата и детските градини, в които

се обучават и възпитават деца и ученици от ромски произход, се представят ромските празници и обичаи. Културните институции в общината се стремят да привличат към дейностите си децата от ромски произход. Пречка за по-активното им включване е необходимостта децата да бъдат „водени“ след училище или в специални дни, което е в противоречие с установените родителски практики на ромската общност. В основно училище „Иван Хаджийски“ се работи с детска група за ромски фолклор с помощта на Общински педагогически център – Троян и здравните медиатори.

В община Угърчин са създадени условия на всички етнически групи за участие в културния живот на общината. Оказва се съдействие при организацията на културни мероприятия, свързани с бита, културата и традициите на отделни етноси. Ромите активно участват в дейностите на всички читалища на територията на общината.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изпълнението на заложените мерки в Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) се осъществяват на територията на област Ловеч чрез общинските планове за действие за интегриране на ромите, както и на Стратегията на област Ловеч за интегриране на ромите 2012-2020 г.

На територията на областта има създадени 8 (осем) общински планове за интегриране на ромите. Шест от общинските планове са актуализирани за периода 2015-2020 г. съгласно указанията на Националния съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси към Министерския съвет (НССЕЙВ).

Настоящият Мониторингов доклад за изпълнението на Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите (2012-2020) в област Ловеч е приет от Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционните въпроси на 29.02.2016 г.